

WPŁYW WYSOKICH TECHNOLOGII NA ROZWÓJ JĘZYKOWY DZIECKA

Obecnie już małe dzieci spędzają dużo czasu w otoczeniu wysokich technologii: telefonów, komputerów, grających zabawek, telewizorów. Niektórzy postrzegają to jako doskonałą formę nauki i rozwoju, ale czy rzeczywiście tak jest?

Wysokie technologie nadmiernie stymulują prawą półkulę mózgu, a tym samym ograniczają aktywność lewej, która jest niezwykle ważna między innymi dla:

- harmonijnego rozwoju mowy – jej rozumienia, nadawania;
- myślenia logicznego i abstrakcyjnego;
- przetwarzania tekstu językowego;
- przetwarzania reguł;
- opracowywania i przetwarzania informacji sekwencyjnie – analitycznie, linearnie, krok po kroku;
- planowania i wykonywania sekwencji ruchów niezbędnych, np. do nauki gry na instrumentach, tańca, pisania, rozwoju sprawności motorycznej.

Małe dzieci przebodźcowane wysokimi technologiami mogą: borykać się z opóźnionym rozwojem mowy, nadmiernie komunikować się krzykiem, mieć trudności z opanowaniem umiejętności zabawy tematycznej, nie wykazywać zainteresowania układankami, książeczkami, zabawkami wymagającymi manipulacji. Niekiedy dorosłym wydaje się, że malutkie dzieci uczą się podczas oglądania bajek czy korzystania z telefonu, jednak to założenie jest błędne. Naukowcy podają, że informacje, które są dostarczane przez te urządzenia nie są dostępne na poziomie percepcyjnym dla małego człowieka. Samo oglądanie ciągle zmieniających się klatek, nie pozwala na zaistnienie procesu uczenia się, ponieważ maluchy uczą się przede wszystkim w wyniku działania. Muszą mieć możliwość manipulowania przedmiotami i polimodalnego ich poznania. Nauka przez ekran monitora, w przypadku małych dzieci, nie jest więc możliwa, ponieważ jest sprzeczna z mechanizmami dziecięcego poznania świata.

Nadmierna ekspozycja na wysokie technologie niekorzystnie wpływa na rozwój zarówno małych dzieci – opanowujących dopiero system językowy, jaki i tych starszych – wkraczających w okres edukacji szkolnej. Starsze dzieci mogą borykać się między innymi z:

- zaburzeniami koncentracji, trudnościami ze skupieniem się;
- trudnościami z opanowaniem złożonych sprawności językowych, np. budowaniem opowiadań;

- trudnościami z nauką czytania, czytaniem ze zrozumieniem;
- trudnościami z nauką pisania.

Nierozważne i częste korzystanie z wysokich technologii zawsze niesie ryzyko zahamowania rozwoju potencjału intelektualnego dziecka. Rodzice i opiekunowie powinni więc odpowiedzialnie dobierać formy aktywności, w których uczestniczą dzieci. Aby wspierać ich rozwój, niezbędne jest tworzenie środowiska bogatego w kontakty międzyludzkie oraz aktywności wymagające zaangażowania i samodzielnego działania.

Logopeda

Kinga Czarny

Literatura:

- J. Cieszyńska-Rożek, *Metoda Krakowska wobec zaburzeń rozwoju dzieci. Z perspektywy fenomenologii, neurobiologii i językoznawstwa*, Kraków 2013.
- M. Korendo, J. Cieszyńska, *Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka. Od noworodka do 6 roku życia*, Kraków 2007.
- M. Spitzer, *Cyfrowa demencja. W jaki sposób pozbawiamy rozumu siebie i swoje dzieci*, Słupsk 2013.
- Pani Logopedyczna, *Wysokie technologie*, data dostępu: 28.12.2024, link: <https://panilogopedyczna.pl/tag/wysokie-technologie/>.